

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

**Onderwijsinspectie**

Hendrik Consciencegebouw  
Koning Albert II-laan 15  
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be  
www.onderwijsinspectie.be

---

## Verslag over de opvolgingsdoorlichting van Vrije Basisschool te BAAL

---

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 12773

Instelling Vrije Basisschool

Directeur Bart VAN ROMPAEY/Bob NATENS

Adres Baalsebaan 330 - 3128 BAAL

Telefoon 016-53.40.23

Fax 016-53.07.46

E-mail directie@sint-annaschool-baal.be

Website www.sint-annaschool-baal.be

Bestuur van de instelling Kath. Onderwijs Tremelo-Baal

Adres Baalsebaan 332 - 3128 BAAL

Scholengemeenschap De Driepas

Adres Baalsebaan 330 - 3128 BAAL

CLB Vrij CLB Aarschot

Adres Bekaflaan 63 - 3200 AARSCHOT

Dagen van het opvolgingsbezoek 28-01-2016

Einddatum van het opvolgingsbezoek 28-01-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 26-02-2016

**Samenstelling inspectieteam**

Inspecteur-verslaggever Frans DE BIE

Teamleden Hilde REYNIERS

## INHOUDSTAFEL

|                                                 |   |
|-------------------------------------------------|---|
| INLEIDING.....                                  | 3 |
| 1 HISTORIEK.....                                | 4 |
| 2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN) .....                | 4 |
| 3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD? .....          | 4 |
| 3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie..... | 4 |
| 3.2 Lager onderwijs: muzische vorming.....      | 6 |
| 4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG.....          | 8 |

## INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op [www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be).

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

[www.onderwijsinspectie.be](http://www.onderwijsinspectie.be) en [www.doorlichtingsverslagen.be](http://www.doorlichtingsverslagen.be)

## 1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 17-09-2012 tot 20-09-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 20-09-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geremedieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

## 2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

### **Kleuteronderwijs - Leergebieden**

wiskundige initiatie

### **Lager onderwijs - Leergebieden**

muzische vorming

## 3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

### 3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

#### **Voldoet**

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie in voldoende mate met hun kleuters na. Het onderwijsaanbod is volledig, samenhangend en evenwichtig. Met degelijke speelleermaterialen dagen de kleuteronderwijzers de kleuters uit om wiskundige inzichten op te doen in een krachtige onderwijs- en leeromgeving. De kleuters krijgen tal van kansen om hun leefwereld wiskundig te verkennen en volop te experimenteren.

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | De kleuteronderwijzers baseren hun onderwijsaanbod voor wiskundige initiatie op het leerplan. Het is doelgericht, volledig, evenwichtig opgebouwd en samenhangend. De kleuteronderwijzers bewaken het nauwgezet. Hoekenfiches versoepelen de doelgerichte planning. Degelijke afspraken garanderen een goede verticale samenhang. De kleuteronderwijzers bevorderen de horizontale samenhang door de domeinen van wiskundige initiatie en de verschillende leergebieden geïntegreerd en thematisch aan te bieden met respect voor de eigenheid en de leefwereld van de kleuters. De kleuteronderwijzers hebben de wiskundige begrippen gradueel over de verschillende leeftijden verdeeld en bewaken het aanbod ervan. Zij nemen die wiskundige woordenschat op in de weekplanning. Bij het implementatietraject dat de school de voorbije drie jaar aflegde, kreeg de visieontwikkeling vanuit de ontwikkelingsdoelen en het leerplan nog niet de volle aandacht. Sommige kleuteronderwijzers kunnen er hun voordeel bij doen om die draad alsnog op te pikken. |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Referentiekader</i>           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Planning</i>                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Samenhang</i>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Brede harmonische vorming</i> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <i>Actief leren</i>              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

De activiteiten waarbij wiskundige doelen voorop staan, zijn betekenisvol. De kleuteronderwijzers maken van hun klassen krachtige onderwijs- en leeromgevingen. Zij bouwen rijke dialogen op, waarbij zij niet alleen vooropgestelde wiskundedoelen nastreven, maar ook geleerd hebben om oog te hebben voor de wiskundige opportuniteiten die zich spontaan aanbieden. De kleuters krijgen tal van leerkansen om al spelend en handelend wiskundige inzichten op te doen. Dit bevordert hun motivatie, initiatief en positief zelfbeeld. Gevarieerde werk- en groeperingsvormen stimuleren de kleuters om te experimenteren en te exploreren en om zodoende hun zelfstandigheid te versterken. Met boeiende dialogen leren de kleuteronderwijzers de kleuters om wiskundige problemen op hun niveau op te lossen.

**Curriculum**  
**Onderwijsorganisatie**

De kleuteronderwijzers maken efficiënt gebruik van de beschikbare onderwijstijd.

In de hoogste kleuterklassen is de aandacht voor ontluikende gecijferdheid in het klasbeeld veeleer beperkt. Kalenders en tijdlijnen stimuleren het inzicht in de tijd. Zij zijn gradueel opgebouwd. De kleuteronderwijzers gebruiken zowel lineaire als cyclische voorstellingen van de tijd. Goede afspraken stroomlijnen het gebruik ervan. Toch laat de school vooral bij de weeklijn nog kansen voor functioneel gebruik van de weeklijn liggen. Getalbeelden zijn in de meeste klassen afgestemd op de kwadraatbeelden uit de lagere afdeling. De leerkrachten bewaken de evolutie van de puzzelvaardigheid op klasniveau. De visuele voorstelling ervan kan – om de kleuter sterker te betrekken bij zijn ontwikkeling – nog aan kracht winnen.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*  
*Leermiddelen*

De verschillende hoeken krijgen een gevarieerde invulling, aangepast aan het thema. Heel wat aangekochte en vooral zelf gemaakte speelleermaterialen zetten de kleuters aan om wiskundige inzichten op te doen. De meeste klaswinkels dagen de kleuters uit om te kopen en te verkopen. Het aangeboden speelgeld beperkt zich echter tot biljetten. De kleuterafdeling kan nog groeien door het aanbod van weegschalen, zandlopers en zandtafels verder te optimaliseren en in een paar klassen efficiënter te gebruiken. De kleuteronderwijzers stelden ontdekdozen samen die de kleuters tal van exploreerkansen bieden, ook wiskundige.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Kindvolgsysteem*  
*Leerlingvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

De kleuteronderwijzers observeren de evolutie van de wiskundige inzichten op basis van vooropgestelde criteria. De observatiemomenten zijn evenwichtig verdeeld over het schooljaar. De inschakeling van genormeerde testen is voornamelijk beperkt. Hierdoor missen de kleuteronderwijzers kansen om de leerprestaties van de kleuters objectief af te zetten tegen een referentiegroep.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

De planmatige en gestructureerde eerstelijnszorg – de zorg die de klasleerkracht aan de kleuter biedt – kan nog verder versterkt worden. Momenteel verleent de kleuteronderwijzer vooral spontaan en vanuit de eigen expertise zorgondersteuning en minder vanuit een planmatige aanpak.

|                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Professionalisering<br/>Deskundigheidsbevordering</b> | De kleuteronderwijzers hebben hun professionaliteit rond wiskundige initiatie stelselmatig verhoogd tijdens pedagogische studiedagen, personeelsvergaderingen en besprekingen met de pedagogische begeleidingsdienst, die – zoals de kleuteronderwijzers aangeven – het team vakkundig ondersteunde. |
|----------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### 3.2 Lager onderwijs: muzische vorming

#### Voldoet

De onderwijzers van de lagere afdeling bereiken de eindtermen voor muzische vorming met hun leerlingen in voldoende mate. Het onderwijsaanbod is doelgericht en samenhangend. Het evenwicht tussen de domeinen groeit. Het muzisch proces krijgt in toenemende mate aandacht. De onderwijzers bouwen aan een krachtige onderwijs- en leeromgeving en geven die een muzische uitstraling. Zij schakelen gevarieerde leermaterialen in. De leerlingen genieten ervan om vele muzische talen te leren gebruiken. Dit heeft een positieve impact op hun welbevinden en betrokkenheid.

|                                  |                                                                                 |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Curriculum</b>                | De onderwijzers van de lagere afdeling sturen de onderwijspraktijk voor         |
| <b>Onderwijsaanbod</b>           | muzische vorming met diepgaand overleg en gerichte                              |
| <i>Referentiekader</i>           | deskundigheidsbevordering grondig bij. Een kernteam bewaakt dit proces en       |
| <i>Planning</i>                  | geeft het mee richting. De onderwijzers baseren hun onderwijsaanbod op het      |
| <i>Evenwichtig en volledig</i>   | leerplan. Zij stelden leerlijnen op die ze doelbewust koppelden aan eindtermen, |
| <i>Samenhang</i>                 | leerplandoelen en lesfiches. De onderwijzers bewaken het volledigheid, de       |
| <i>Brede harmonische vorming</i> | samenhang en het evenwicht van hun onderwijsaanbod, hoewel in enkele            |
| <i>Actief leren</i>              | klassen de aandacht voor de domeinen beweging en media nog aan kracht kan       |
|                                  | winnen. Waar voorheen muziek vooral om liederen zingen ging, en beeld om        |
|                                  | knutselen, is de diepgang van deze domeinen gevoelig toegenomen. Bij het        |
|                                  | implementatietraject kreeg de visieontwikkeling vanuit de eindtermen en het     |
|                                  | leerplan nog niet de volle aandacht. Sommige onderwijzers kunnen er hun         |
|                                  | voordeel bij doen om die draad alsnog op te pikken.                             |

Afspraken en leerlijnen bevorderen de verticale samenhang. De onderwijspraktijk van de onderwijzers wijst op een sterke horizontale samenhang, waarbij zij verschillende domeinen van muzische vorming met elkaar vervlechten en zij ook bruggen slaan tussen muzische vorming en de andere leergebieden. Ook zijn er tal van verbanden tussen muzische vorming en de sociale vaardigheden. De meeste onderwijzers hebben zich erop toegelegd om het muzisch proces integraal uit te werken. Meer en meer krijgen de leerlingen kansen om te beschouwen en te reflecteren, en om vanuit rijke impressies binnen de verschillende domeinen gedachten en gevoelens expressief vorm te geven. In enkele klassen is de sturing door de leerkracht nog te krachtig, wat de creativiteit van de leerlingen afremt. Sommige door de onderwijzer vooraf geprefabriceerde werkjes of werkjes naar model illustreren dit.

In gevarieerde werk- en groeperingsvormen krijgen de leerlingen tal van leerkansen om zich muzisch te ontwikkelen. De lesobservaties en het getoonde leerlingenwerk wijzen in de meeste klassen op een rijk pallet aan muzische activiteiten in de geest van de eindtermen en het leerplan. Leerlingen kunnen er volop van genieten. Hun creativiteit en authenticiteit komen meer en meer op de voorgrond. Enkele voortrekkers introduceren de leerlingen in multimediale toepassingen.

Per jaar organiseren de onderwijzers muzische ateliers. Leerlingen die ook buiten de school muzische lessen volgen, krijgen de kans om hun talenten in de school te demonstreren. Tijdens speeltijden kunnen leerlingen die dat wensen meezingen in een koor of knutselen. Ook in hoekenwerk integreren de onderwijzers muzische opdrachten. Af en toe kunnen de leerlingen genieten van culturele evenementen in en buiten de school.

De onderwijzers zorgen voor de nodige toonmomenten. Zij schakelen hier de schoolwebsite voor in.

**Curriculum**  
**Onderwijsorganisatie**

Bijna alle klassen en gangen tonen de muzische uitstraling die de lagere afdeling in de afgelopen drie jaar heeft gecreëerd. In enkele klassen is de voorziene lestijd voor muzische vorming niet afgestemd op de verwachtingen van de eigen koepel.

**Materieel beheer**  
**Uitrusting**  
*Ontwikkelingsmaterialen*  
*Leermiddelen*

De onderwijzers beschikken over gevarieerde muzische leermaterialen. De ICT-infrastructuur en de recent aangekochte projectiemiddelen zijn in alle klassen beschikbaar en verrijken de onderwijspraktijk voor dit leergebied. De onderwijzers kunnen het materialenaanbod in functie van het domein media evenwel verder optimaliseren.

**Evaluatie**  
**Evaluatiepraktijk**  
*Evenwichtig en representatief*  
*Kindvolgsysteem*  
*Leerlingvolgsysteem*  
*Gericht op bijsturing*

De evaluatie van en de rapportering over muzische vorming hebben in de lagere afdeling nog een groeimarge. Het team is zich hier terdege van bewust en startte al een traject op om hier de nodige aandacht aan te besteden. Tijdens een recente pedagogische studiedag verkenden de onderwijzers de mogelijkheden van een brede(re) evaluatie. Meer en meer krijgen de leerlingen kansen om zichzelf en medeleerlingen positief-kritisch te evalueren.

**Evaluatie**  
**Rapporteringspraktijk**

De onderwijzers evalueren per rapportperiode twee vooropgestelde doelen uit verschillende domeinen, waarover ze in het rapport feedback geven. De school kan nog groeien door met het rapport een beeld te schetsen van de muzische evolutie en de talentontwikkeling van de leerlingen.

**Begeleiding**  
**Leerbegeleiding**  
*Beeldvorming*  
*Zorg*

Muzische vorming heeft een emanciperend effect op de leerlingen. Wanneer zij moeite hebben om zich te uiten, vinden zij in de aangeboden muzische talen tal van uitlaatkleppen. Dit heeft een positieve invloed op hun welbevinden.

**Professionalisering**  
**Deskundigheidsbevordering**

Tijdens een aantal op muzische vorming gerichte pedagogische studiedagen kwamen de verschillende domeinen aan bod. Ook maakten de onderwijzers kennis met het muzisch proces. De pedagogische begeleidingsdienst ondersteunde bij pedagogische studiedagen en kwam geregeld op schoolbezoek in functie van een gerichte bijsturing. De onderwijzers gingen over het muurtje kijken door andere scholen te raadplegen. Zij volgden een nascholing bij een academie wat hen heel wat didactisch materiaal opleverde. Heel wat onderwijzers volgden individuele nascholing in functie van muzische vorming. Momenteel beschikt het team over onderwijzers met opvallende muzische talenten. De school kan de beschikbare expertise echter nog sterker aanwenden bij de interne deskundigheidsbevordering.

## 4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

### GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.

| Namens het inspectieteam                                          | Voor kennisname namens het bestuur                 |
|-------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
|                                                                   |                                                    |
| <b>Frans DE BIE</b><br>de inspecteur-verslaggever                 | <b>Bart VAN ROMPAEY/Bob NATENS</b><br>de directeur |
| Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school |                                                    |